Jurnalul de Studii Juridice

JOURNAL OF LEGAL STUDIES

ISSN: 1841 – 6195 (print), ISSN: 2067 – 8509 (electronic)

Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, EconPapers, Socionet

---

TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING

[CESIUNEA CREANTEI VIITOARE]

Andrei ROGAC

Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, 1, 2011, pp: 195-204

The online version of this article can be found at:

http://jls.upa.ro/

Published by:

Lumen Publishing House

On behalf of:

Legal Research Center of Petre Andrei University from Iasi

TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING

CESIUNEA CREANȚEI VIITOARE

Andrei ROGAC

Abstract

Traders are always preoccupied in finding new sources and methods of financing their business. In this way they are ready to assign future receivables, in order to obtain fresh money. And a big role in this have lawyers, that have to fit this situation in to the legal rule. In this small article we will give answer to questions like, what is a future receivable and if it is possible to assign receivables that will appear in the future and what is the procedure for such operations in order to respect the civil law, and the civil law principles.

Keyword:

methods of financing their business; fresh money; civil law principles.

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

CODULUI CIVIL[i] AL REPUBLICII MOLDOVA LA ART 556 (1) PREVEDE CĂ „O CREANȚĂ TRANSMISIBILĂ ŞI SESIZABILĂ POATE FI CESIONATĂ DE TITULAR (CEDENT) UNUI TERȚ (CESIONAR) ÎN BAZA UNUI CONTRACT." CESIUNEA DE CREANȚĂ ESTE „O DENUMIRE GENERICĂ, DATĂ OPERAȚIUNILOR PRIN CARE SE TRANSFERĂ CREANȚA. CA ATARE EA NU ESTE UN CONTRACT DE SINE STĂTĂTOR, CI SE REALIZEAZĂ PRIN INTERMEDIUL UNUIA DINTRE CONTRACTELE TRANSLATIVE CUNOSCUTE, CUM SUNT VÂNZAREA, SCHIMBUL, DONAȚIA."[ii]

Ce ar putea însemna o creanţă viitoare, şi poate ea fi cesionată. În cadrul Codului Civil al Republicii Moldova conceptul de creanță vitoare este utilizat în cadrul Cărții a treia, Capitolul XXV şi anume în cadrul contractului de factoring. Art 1290 (1) Cod Civil al Republicii Moldova stipulează că:

„Prin contract de factoring, o parte, care este furnizorul de bunuri şi servicii (aderent), se obligă să cedeze celeilalte părți, care este o întreprindere de factoring (factor), creanțele apărute sau care v-or apărea în viitor (*sublinierea autorului R.A.*) din contracte de vânzări de bunuri, prestări de servicii şi efectuare de lucrări către terți, iar factorul îşi asumă cel puțin două din următoarele obligații:

- ținerea contabilității creanțelor;
- asigurarea efectuării procedurilor de somare şi de încasare a creanțelor;
- finanțarea aderentului, inclusiv prin împrumuturi şi plăți în avans;
- asumarea riscului insolvabilității debitorului pentru creanțele preluate (delcredere)."

Reieşind din această definiție legală a contractului de factoring, putem afirma că o creanță se consideră viitoare dacă ea va apărea în viitor. Problema cheie în înțelegerea corectă a aceea ce înseamnă o creanță viitoare ține de interpretare sistemică şi logică a expresiei „apărută în viitor".

Autorii autohtoni din Republica Moldova, de exemplu Gh. Chibac consideră prin creanță viitoare, creanța cedentului care reiese din „raporturi contractuale cu partenerii săi" în care „termenul de executare a obligațiilor contractuale încă nu a survenit, sau (*sublinierea autorului R.A.*) aderentul (cedentul) abia duce tratative, cu scopul de a stabili raporturi contractuale cu cineva"[iii] .Țonova Irina dinpotrivă consideră prin creanța viitoare numai situația când „aderentul (cedentul) se află în stadiul de executare a diferitor contracte civile încheiate cu partenerii săi, iar

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

termenul de plată încă nu a survenit"[iv]. De prima părere sunt şi unii autori ruşi cum ar fi Agafonova N. N.[v] şi Iu.K. Tolstoi[vi].

În viziune altor autori, cum ar fi de exemplu cea a lui Nicolae Titulescu „prin creanţă viitoare trebuie s-o înţelegem pe aceea care nu există, nici măcar în germen, în patrimoniul cedentului"[vii]. Aceeaşi părere o au şi autorii Vasnev V. şi Belov V.A.

Dacă am considera creanţele viitoare, creanţele nescadente precum şi cele care vor apărea ulterior din contracte încheiate de cedent cu alţi debitori, atunci îngustăm înţelesul termenelui de „creanţe apărute" utilizat în art 1290 (1) CC. Aceasta ar însemna că prin creanţe apărute am putea înţelege doar creanţele scadente, ceea ce nu este corect. Cesiunea de creanţă bănească în special ca element al factoringului şi în general cesiunea de creanţă presupune schimbarea subiecţilor într-un raport juridic obligaţional.

Art 556 (1), care se aplică şi factoringului explică clar că o creanţă transmisibilă şi sesizabilă poat fi cesionată. Faptul că creanţa scadentă sau nescadentă a cedentului este transmisibilă nu există nici o îndoială, cu condiţia să nu aibă un caracter *inuitu personae*. Problema apare dacă creanţa nescadentă este sesizabilă. Codul Civil nu dă definiţia cuvântului sesizabil, însă doctrina defineşte că un „bun (drept) este sesizabil atunci când poate fi (*sublinierea autorului R.A.*) urmărit şi executat silit"[viii]. Chiar dacă este o definiţie doctrinară, din ea rezultă că creanţele nescadente de asemenea sunt sesizabile, pentru că ele de asemena pot fi urmărite, şi supuse executării silite. Problema lor constă în faptul că ele sunt afectate de scurgerea unei perioade de timp, până a deveni cu adevărat exigibile. De asemena nu este pus la îndoială nici ideea că din momentul în care cedentul a semnat contractul cu debitorul, în patrimoniul lui apare un drept de creanţă, nescadent , dar care există şi este cesionabil în sensul art 556 CC. Un alt argument într-u nesusţinerea ideii că creanţa nescadentă este viitoare, este imaginarea unei simple analogii. De exemplu dacă admitem creanţa nescadentă ca fiind viitoare, atunci în contractele de vânzare de bunuri, care există la momentul încheierii contractului, şi care vor fi predate după scurgerea unei mici perioade de la această dată, se va considera cerinţa cumpărărtorului de predare ulterioară a bunurilor ca fiind o creanţă viitoare. În acest sens am afirma că toate contractele pentru care momentul încheierii, nu corespunde cu momentul executării sunt izvoare de creanţe viitoare, ceea ce nu este corect şi logic. Nu trebuie de confundat momentul încheierii contractului, când se nasc raporturi juridice obligaţionale, şi cel al executării lor, când ele se sting. Aici pot fi de acord cu Novoselova L.A. care precizează „dacă nu ar exista

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

discrepanţa de timp dintre momentul apariţiei creanţei şi momentul, când obligaţia trebuie executată, atunci nu ar exista nici obligaţia ca raport juridic, nu ar exista datoria" iar „existenţa institutului mijloacelor de garanatare a executării obligaţiilor ar fi fără sens"[ix]. Aşa dar , criteriile de definire a creanţei ca existentă sau viitoare trebuie să fie momentul apariţiei acestora şi nu momentul scadenţei. Iar dacă admitem în calitate de creanţe viitoare atât cele nescadente cât şi cele care vor apărea din încheierea ulterioară de contracte, atunci am avea două criterii de definire a creanţelor viitoare ca fiind momentul apariţiei sau momentul scadenţei, ceea ce nu este corect, din simplu motiv că pentru determinarea corectă este necesar un singur criteriu de definire, cel al momentului apariţiei, pentru a nu se confunda, intercala şi interpune.

Din cele expuse mai sus rezultă clar că sunt creanţe viitoare acelea care vor apărea ulterior din încheiere de contracte. În cazul cesiunii unei creanţe viitoare contractul prin care se realizează cesiunea este încheiat înaintea contractului de bază, din care se va naşte creanţa cesionată.

Cesiunea creanţelor viitoare, nu este o invenţie a legiuitorului Republicii Moldova. Ea apare în Convenţia cu privire la factoringul internaţional , Ottawa 1988, art 5, în cadrul Principiilor UNIDROIT din 2003 art 9.1.5, Principiile Europene în Dreptul Contractual (2004), Convenţiei Naţiunilor Unite cu privire la cesiunea creanţelor în cadrul comerţului internaţional din 2001. Spre deosebire de alte state unde cesiunea creanţei viitoare este expres prevăzută[x] , art 556-566 CC nu prevăd cesiunea creanţei viitoare, ba mai mult sunt într-o uşoară contradicţie cu ideea cesiunii unei asemenea creanţe, din cauza faptului că creanţa viitoare nu va mai fi transmisibilă şi sesizabilă până la apariţia ei.

Mai mult ca atât art 674 CC prevede că „contractul prin care o parte se obligă să transmită patrimoniul său viitor sau o parte din acel patrimoniu ... este nul". Patrimoniu în sensul art 284 reprezintă totalitatea drepturilor şi obligaţiilor care pot fi evaluate în bani. În calitate de drepturi patrimoniale (*sublinierea autorului R.A.*) avem drepturile de creanţă şi drepturile reale. Din aceasta parcă ar rezulta că contractul prin care o parte se obligă să transmită o creanţă viitoare ar fi nul. În acest context mai menţionăm şi prevederile art 206 (3) care evidenţiază că „pot constitui obiect al actului juridic şi bunurile viitoare". Bunuri în sensul art 285 (1) reprezintă „lucrurile susceptibile apropierii...şi drepturile patrimoniale". Din cele expuse constatăm că obiect al actului juridic pot fi şi creanţele viitoare. De aici desprindem că art 674 şi art 206 (3) ar fi în contradicţie, ceea ce nu este corect. Primul argument care apare este că art 206 (3) se aplică doar actelor juridice, iar art 674 contractelor, iarăşi greşit. Asemenea

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

interpretare ar lăsă contractele, ca principal izvor de obligaţii, fără posibilitatea de a avea ca obiect atât drepturi reale viitoare cât şi drepturi de creanţă viitoare, şi ar da această posibilitate numai actelor juridice, în afară de contracte. Art 674 trebuie interpretat foarte restrictiv, în sensul că nu poate fi transmis patrimoniul viitor, patrimoniu nu ca un coş de drepturi şi obligaţii, ci însăşi coşul care reprezintă patrimoniu pe care îl are fiecare persoană indiferent de conţinutul acestuia, şi care este inalienabil.În acest sens ar trebui de corectat şi art 673 CC, însă aceasta nu face parte din obiectul nostru de cercetare.Totuşi, necătând la uşoarele contradicţii, capitolul XXV, prevede în cadrul factoringului cesiunea creanţelor băneşti viitoare.

Rămâne de văzut mecanismul prin care aceste creanţe trec de la cedent la cesionar. Chestiunile care prezintă aspecte neclare, discutabile sunt după cum afirmă V. Vasnev sunt acele ce ţin de individualizarea creanţei viitoare şi momentul producerii transferului[xi] de la cedent către cesionar.

După cum afirmă V.A. Belov „individualizarea creanţei are loc prin intermediul a cinci elemente componente: obiectul creanţei, creditorul, debitorul, conţinutul creanţei,temeiul apariţiei acesteia”[xii]. Mai departe el menţionează despre imposibilitatea cesionării unei creanţe viitoare, deaorece nu există raportul juridic obligaţional de bază deoarece lipseşte atât creditorul cât şi debitorul, totuşi unica excepţie fiind contractul de factoring. Legiuitorul, în articolele ce reglementează contractul de factorig, a indicat criteriile pentru individualizarea creanţei cesionate ce ţin de mărime, volum, domeniu, caracteristici. Însă în cazul cesionării unei creanţe viitoare, este practic imposibil de a prevedea în ansamblu toate particularităţile ei. Convenţia cu privire la factoring în art 5, prevede că „clauza contractului de factoring, care prvede cesiunea creanţei existente sau viitoare, nu poate fi declarată nulă în măsura în care contractul nu le specifică în mod individual, dacă în momentul încheierii contractului sau apariţiei acestora ele pot fi identificate în contract”. Legiuitorul nostru nu a preluat o asemenea prevedere. Din art 5 expus reiese parcă o excepţie de la condiţiile de valabilitate a unui contract, în special ceea ce ţine de obiectul contractului. Astfel parcă s-ar minimaliza, reduce una din condiţiile ce ţin determinarea obiectului contractului. Această impresie este falsă, pur şi simplu autorii Convenţiei au vrut să reamintească şi să atenţioneze regula conform căreia obiectul unui contract trebuie să fie cel puţin determinabil, iar din momentul apariţiei creanţei viitoare, să fie determinat. Individualizarea creanţei viitoare trebuie să aibă loc în momentul încheierii contractului prin care se

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

realizează cesiunea, în măsura în care creanţa viitoare la momentul apariţiei să cadă sub incidenţa lui, şi să nu existe o incertitudine sau îndoială în acest sens. Această uşoară individualizare poate avea loc prin mai multe căi. Prin grevarea unui bun, serviciu, lucrări care va fi executată, de exemplu „ din vânzarea mărfii x, se va cesiona creanţa...". Prin grevarea unor contracte de vânzare, servicii, antrepriză, de exemplu „ din contractele de vânzare încheiate ulterior, se va cesiona creanţa...". Prin caracterizarea viitorului debitor. Individualizarea creanţei viitoare , reprezintă puntea dintre prezent, momentul încheierii contractului prin care se realizează cesiunea, şi viitor, momentul apariţiei creanţei. Nu pot să nu fiu de acord cu V. Vasnev[xiii], care precizează că interesul în indvidualizarea creanţei viitoare o are atât cedentul cât şi cesionarul. Cesionarul este interesat în reducerea posibilităţii nesurvenirii obiectului contractului, iar cedentul în reducerea riscului care ulterior va duce la scăderea preţului contractului prin care se realizează cesiunea. Legiuitorul Republicii Moldova în art 1292 (2) Cod Civil în mod similar ca şi în Convenţie înaintează cerinţa determinării lor la momentul încheierii contractului sau determinabile cel târziu la momentul apariţiei lor. Până la urmă individualizarea creanţei viitoare rămâne a fi o problemă tehnică, însă care nu poate fi omisă.

În cadrul raporturilor contractuale în general, şi în cadrul cesiunii în special există regula „nemo plus ad alium transferre potest quam ipse habit"[xiv]. În acelaşi timp eu pot să fac tot ceea ce nu este interzis. Într-adevăr pare alogică situaţia când eu cesionez o creanţă viitoare, pe care eu nu o am în patrimoniul meu. Apare atunci dilema momentului cesiunii creanţei viitoare. Principiile UNIDROIT, la capitolul 9 , art 9.1.5, prevăd că „o creanţă viitoare se consideră cesionată la data încheierii (*sublinierea autorului R.A.*) contractului, cu condiţia ca această creanţă , atunci când va exista, să poată fi identificată drept creanţa la care se face referire în contract". Această opţiune , că momentul cesiunii creanţei viitaore este cel al încheierii contractului este preluată şi de art 1572 (2) proiectul noului Cod Civil al României, poziţie criticabilă, din care motiv vom vedea mai jos.

Codul Civil la art 1292 (3), în cadrul factoringului, prevede momentul transferului creanţei viitoare, cel al apariţiei acesteia. Asemenea reglementare legiuitorul nostru a preluat-o din Convenţia cu privire la factoringul internaţional, art 5 (2). Cu alte cuvinte spunem că din momentul în care creanţa viitoare devine existentă, la acest moment operează cesiunea, actul prin care un drept incorporal trece de la un creditor cedent la un creditor cesionar. Astfel din momentul în care

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

cedentul încheie contractul cu debitorul, creanţa viitoare devine deja existentă, la acest moment având loc transferul. Obligaţia debitorului nu trece deodată spre cesionar, ea mai întâi trece prin patrimoniul cedentului, or cesiunea de creanţă are loc între cedent şi cesionar nu şi între cesionar şi debitor. V. Vasnev critică această situaţie, deoarece poate exista situţia când cedentul la momentul încheierii contractului cu debitorul, să se afle în stare de insolvabilitate, iar creanţa trecând prin patrimoniul acestuia poate cădea în masa patrimonială supusă procesului de stingere a datoriilor. Aşa dar în sensul Codului Civil al Republicii Moldova, pentru a putea cesiona o aşa zisă creanţă viitoare este necesar de preluat mecanismul cesiunii din cadrul factoringului. Şi anume că momentul cesiunii să fie cel al apariţiei creanţei, altminteri contractul riscă să fie lovit de nulitate.

Apare o neclaritate, dacă cesiunea de facto are loc la momentul apariţiei ei, ce statut are creanţa din momentul încheierii contracului prin care se realizează cesiunea şi până la încheierea contractului care dă naştere creanţei. Cesiunea de creanţă privită izolat de contractul în baza căruia are loc, presupune schimbarea persoanei creditorului. Fiind un drept incorporal ea deobicei se realizează în momentul încheierii contractului. Putem oare vorbi de o cesiune de creanţă viitoare în momentul în care însăşi cesiunea are loc la momentul apariţiei ei, şi nu la momentul încheierii contractului prin care se realizează cesiunea. Adică cedentul se obligă să cedeze creanţele care vor apărea în viitor, iar cesiunea propriu zisă va avea loc la momentul apariţiei ei. Astfel în situaţia respectivă nu putem să afirmăm că are loc cesiunea unei creanţe viitoare, din momentul în care cesiunea de facto nu se realizează la momentul încheierii contractului prin care se realizează cesiunea când creanţa este într-adevăr viitoare, însă cesiunea are loc la momentul când creanţa viitoare devine existentă, aşa dar transferul prorpiu zis are loc cu o creanţă care are deja fiinţă în patrimoniul cedentului. Pentru a vorbi de o cesiune a unei creanţe viitoare, este necesar ca în momentul realizării cesiunii , adică a actului de transfer, obiecul ei să fie o creanţă viitoare. De aici rezultă că de fapt nu vorbim de cesiunea unei creanţe viitoare, dar mai corect de cesiunea viitoare a unei creanţe.

Momentul încheierii contractului să coincidă cu momentul cesiunii creanţei viitoare este reglementat în Principiile UNIDROIT menţionate mai sus, şi proiectul noului Cod Civil al României[xv]. Această poziţie este defectuoasă deoarece admite circulaţia unei creanţe practic inexistente, adică creanţa viitoare este introdusă în mod artificial în circuitul comercial. Cesionând o creanţă viitoare, din patrimoniul cedentului trece un drept

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

inexistent, fără conţinut, în patrimoniul cesionarului, iar la data apariţiei creanţei, debitorul se obligă din start faţă de cesionar şi nu faţă de cedent, se omite ideea trecerii creanţei prin patrimoniul cedentului, ceea ce ţine de esenţa cesiunii.În cadrul raporturilor de factoring, Codul Civil al Republicii Moldova prin faptul că operează transferul la momentul apariţiei creanţei , şi nu la momentul încheierii contractului de factoring, nu încalcă principiul care spune că nimeni nu poate transmite altuia mai multe drepturi decât are el însuşi.Însă cesiunea creanţei viitoare după modelul actelor specificate mai sus încalcă grosolan acest principiu.

Concluzionând cele expuse atragem atenţia că în cadrul contractului de factoring care are ca obiect acţiunea de predare a unei creanţe inexistente, care va apărea în viitor, nu există o cesiune a unei creanţe viitoare, ci o simplă viitoare cesiune a unei creanţe existente.

Aşa dar Codul Civil al Republicii Moldova admite la momentul încheierii contractului de factoring existenţa unei creanţe viitoare, nu ca un nou obiect incorporal introdus în circuitul civil şi comercial, ci doar ca o posibilitate ca în viitor să apară o asemenea creanţă, iar efectele ei vor opera în momentul apariţiei, şi aici mă refer nu la efectele cesiunii ci la efectul pe care îl are cel care deţine creanţa, puterea de a cere, precum şi de a transmite dreptul său de a cere.

Ca obiect al contractului prin care se realizează cesiunea reprezintă acţiunea de predare a creanţei de către cedent. Acţiunea respectivă poate fi realizată numai în cazul apariţiei creanţei, până la această dată cedentul nu poate să-şi execute propriile obligaţii. Apariţia creanţei duce la posibilitatea cesionării ei, neapariţia la imposibilitatea cesionării. Astfel prestaţia la care este afectat cedentul este condiţionată de survenirea unui eveniment viitor, care parţial depinde de voinţa lui. Acest eveniment viitor constă în acţiunea de încheiere a unui contract, un eveniment care duce la naşterea creanţei propriu zise, şi cesiunea ei. De ce spunem spunem încheierea unui contract în viitor, deoarece mecanismul cesionării viitoarei creanţe, va fi folosit mai mult în cadrul relaţiilor comerciale, ca un sistem de finanţare, iar viitoarea creanţă va avea ca izvor un contract. Astfel survenirea evenimentului poate fi calificată ca o condiţie pozitivă. Evenimentul poate fi calificat ca o condiţie pozitivă protestativă simplă. Condiţia se consideră pozitivă dacă apariţia drepturilor şi obligaţiilor depinde „de îndeplinirea unui eveniment viitor şi incert”[xvi]. Condiţia protestativă simplă este aceea „a cărei realizare depinde de voinţa unei părţi şi de un fapt exterior ori de voinţa unei persoane nedeterminate”[xvii]. La prima vedere aceste cerinţe sunt întrunite de evenimentul care stă la baza apariţiei creanţei. Calificarea clauzei care dă apariţie creanţei viitoare drept condiţie pozitivă, duce la

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

anumite efecte ,astfel până la realizarea acesteia cesionarul ar avea un drept cu efect suspensiv, iar cedentul o obligaţie cu efect suspensiv.Iar nesurvenirea acestuia va atrage răspunderea cedentului. În concluzie menţionăm că clauza prin care se prevede cesiunea unei creanţe în viitor, va fi calificată ca o clauză încheiată sub o condiţie pozitivă protestativă simplă, aceasta duce la ideea că asupra acestei clauze se va aplica în mod corespunzător Capitolul IV CC „Actele juridice încheiate sub condiţie".

Concluzionînd asupra celor expuse mai sus, afirmăm că este greşit de a spune cesiunea creanţei viitoare, corect este cesiunea viitoare a unei creanţe deoarece momentul cînd are loc cesiunea propriu zisă creanţa este una existentă. Iar natura juridică a unei asemenea clauze este act juridic încheiat sub o condiţie pozitivă, care constă în naşterea unei creanţe în patrimoniul cedentului. Este greşit ca momentul cesiunii unei creanţe viitoare să fie cel al încheierii contractului de cesiune (vînzare, donaţie), deoarece introducem în circuitul civil un drept inexistent şi fără conţinut, plus la toate se distruge conceptul cesiunii de creanţă care presupune transferul unei creanţe din patrimoniul cedentului în cel al cesionarului. Pentru că la început debitorul este obligat faţă de cedent, iar mai apoi faţă de cesionar, şi nu din start numai faţă de cesionar.

REFERENCES

Codul Civil al Republicii Moldova adoptat prin Legea Republicii Moldova nr.1107-XV din 06.06.2002, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.82-86/661, intrat în vigoare la 12.06.2003.

Ionel Reghini , articol ştiinţific tema *„Cesiunea de creanţă" ,în „Cesiunea de contract*" , editura „Sfera Juridică", Cluj 2005.

Chibac, H. Articol ştiinţific pe tema Factoringul , „*Ghidul judecătorului în materie civilă şi comercială a Republicii Moldova „* (instituţii selective). Ediţie revizuită şi completată, Chişinău 2005.

Ţonova, I., Chibac, Gh., Mişina, T., (2009) *Drept civil, partea specială*, ediţia a cincea, Chişinău, CEP USM.

Agafonova, N.N., Bogaceva, T.V., Gluşcova, L.I. et all. (2002) responsabil de ediţie A.G. Calpin, *Drept civil, partea a doua*, Moscova, editura Juriştii

Tolstoi, Iu.C., Sergheev, A.P. (2000) *Drept civil, vol II*, ediţia a treia, Moscova

Titulescu, N., (2008) *Eseu despre o teorie generală a drepturilor eventuale,* Editura C.H. Beck, Bucureşti

ROGAC, A., (2011) TRADERS ARE ALWAYS PREOCCUPIED IN FINDING,
Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 195-204

(2006) *Comentariul Codului Civil al Republicii Moldova*. Volumul II. Chişinău, Editura ARC. Art 556 comentat de Sergiu Golub.

Novoselova, L. A., (2008) Comentariu cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti economice a litiigiilor legate de cesiunea de creanţă, *Revista Curţii Suprene de Arbitraj a Federaţiei Ruse* -2008, № 1.

Art 1572 din Codul Civil al României aprobat prin Legea nr. 287/2009 Monitorul Oficial al României nr. 511/2009 (nu a intrat în vigoare; va intra în vigoare la data publicării legii cu privire la punere în aplicare).

Vasnev, V., (2006) Cesiunea creanţei ce rezultă din obligaţii care vor apărea în viitor, *Revista Curţii Suprene de Arbitraj a Federaţiei Ruse* - 2006, № 10.

Belov, V.A., *Conţinutul şi efectele contractului de cesiune a creanţei*, http://jude.lawmix.ru/comm/6461/.

Codul Civil al României aprobat prin Legea nr. 287/2009 Monitorul Oficial al României nr. 511/2009 (nu a intrat în vigoare, va intra în vigoare la data publicării legii cu privire la punere în aplicare).

Lupan, E., Sabau- Pop, I., (2006) *Tratat de drept civil roman* .Vol. I.Partea Generală, Editura: CH Beck, Bucureşti

Pop, L., (2006) *Tratat de drept civil. Obligatiile, vol. I - Regimul juridic general* , Editura: C.H. BECK, Bucuresti.